

Pirmutinis Darbo Žmonių Dienraštis. Išėina kasdien apart nedėdienių.

L A I S V Ė

LITHUANIAN DAILY

Kaina: Suv. Valst. ir Kanadaj — metams \$6.00; pusei — \$3.00; 3 mėnesiams — \$1.75. Kitose šalyse: metams \$8.00; pusei metų — \$4.00.

No. 45.

Telephone 3878 Stagg.

Brooklyn, N. Y., Paned., 23 d. Vasario (February), 1920

PAVIENIO NUMERIO KAINA 3c. Metai X, Dien. II.

ARCHANGELSKAS JAU BOLŠEVIKŲ RANKOSE

TARYBŲ ARMIJA PAĖMĖ ARCHANGELSKO MIESTĄ

Juodašimčiai prisidėjo prie bolševikų

London, 21 d. vasario.— Bolševikų kariūnė paėmė Archangelską, pas Baltasias jūras,— praneša beveik žinios iš Maskvos. Taip vadinamieji "baltieji" juodašimčiai aplėdo šį miestą, o kareiviai susivienijo su bolševikais,— sako Maskvos žinios.

Susitvėrus bolševikų valdžiai Rusijoje, Archangelskas tarnavo talkininkams kaip centras, į kurį jie pristatydavo amuniciją ir kitokią medagą šiaurinės Rusijos juodašimčių valdžiai, kovoti prieš bolševikus, laipgi del talkininkų kareivių, tarpe kurių buvo ir amerikoni.

Veikimas kituose frontuose. Bolševikų kariūnė neseniai padarė užpuolimą 150 mylių fronte, nuo Azovo jūrių iki Manich ežero, sulyg Londono karės ofiso raportų. Rytinėje tos linijos dalyje jie nepadarė per daug didelio progreso nuo ežero Manich iki tai vietai, kur skersai Manicho upė eina Caricino-Ekaterinodar gelžkelis, bet toliau į vakarus, jie pasekmingai perėjo per Manich upę ir užėmė liniją, kuri randasi keletą mylių į pietus nuo šios upės.

Ant Dono armijos fronto, kuris prasideda pas Azovo jures ir eina iki Manicho ir Dono upių, sako bolševikai turėjo daug nuostolių, bandydami perlaužti prieš liniją. Atkakloje kovoje į pietvakarius nuo Rostov, liuosnoriai girusi apvalę Dono pietinį pakraštį, paimdami 1,000 nelaisvių ir daugelį kamonių.

Mušiai buvo įvykę tarpe sukėlių ir japoniečių ties Amuro upe, Sibire. "Baltieji" suteikė japoniečiams sudruginimus. Sakoma ir dar dar kova tęsiasi su sukilėliais, kuriuos gelbsti chiniečiai.

Bolševikų pranešimai patėbi, kad Ussuri apylinkėse kaimiečiai suklo, ir platiną priėjautė Tarybų valdžiai.

Delei pietinės Rusijos pa-

dėties, bolševikų žinios sako: "Priešo laivai bombardavo Geničeską (pas Azovo jures). Baisūs mušiai siaučia ant kairiojo Volgos krašto, 5 viorstai į šiaurę nuo Stavropolio.

Prisakyta kareiviams šaudyti žmones ant pirmo pamatymo.

London, 21 d. vasario.— Saar apylinkėje paskelbta kariškas stovis. Generalas Wirbel, francuzų kareivių komandantas, išleido proklamaciją uždraudžiant gyventojams ne vien tik pasirodyti gatvėse, bet neprieiti nei prie lango. Kareiviams įsakyta šaudyti žmones ant pirmo pamatymo.

WILSONAS UŽBAIGĖ ATSAKYMĄ Į TALKININKŲ NOTĄ FIUMOS KLAUSIME.

Dokumentas pridotas pavadojančiam sekretoriui Polk, persiuntimui į Europą.

Washington, 21 d. vasario.— Prezidentas Wilsonas užbaigė atsakymą į augščiausios talkininkų tarybos notą delei Adriatiko sutarties, ir padavė pavadojančiam valstybės sekretoriui Polk persiuntimui į Europą.

Prezidento atsakymas, manoma, yra trumpas, bet atsakantis. Jisai pradėjo darbą 19 d. vasario ryte, diktuoamas stenografe ir prieš piet minėtas dokumentas jau buvo užbaigtas ir perduotas valstybės departamentui. Taip sužinota Baltame Name.

Wilsonas parūpino šį atsakymą vienas, visiškai be jokių patarimų. Ypatinai stebėtina, kad tai padaryta labai greitai. Augščiausios talkininkų tarybos atsiliepimas, kuriame, manoma, talkininkai prašo prezidento patarimų išrišimui Fiumos klausimo, tapo priduta Wilsonui 18 d. vasario, vakare.

Sakoma, prezidentas nusprendė užlaikyti slaptumą savo korespondenciją su augščiausios talkininkų taryba, iki Adriatiko klausimas bus užgandintai išrištats.

MIRĖ ŠIAURĖS POLIAUS ATRADEJAS R. E. PEARY.

Washington, D. C., 21 d. vasario.— Rear-admirolas Robert Edwin Peary, kuris atrado šiaurinį žemės polių, mirė nuo seniai įsigalėjusios mažakraujystės ligos, kuri jį kankino per daugelį metų.

Jam buvo padaryta kraujo transfuzija čionai ligonbutyje, 10 dienų atgal. Vėliau jisai tapo nuvežtas namo, ir jo sveikatos stovis rodėsi kiek geresniu, bet neužlgo vėl pradėjo eiti laipsniškai silpnyn, ir pagaliau 20 d. vasario ryte, mirė. D-ras H. F. Strine, admirolo prižiūrėtojas, sako šio mėnesio kraujo transfuzija yra trisdešimts penktą iš eilės, kad admirolui Peary buvo padaryta bėgyje pereinų dviejų metų, vienok mirė jis jį neišgelbėjo.

RAGINS WILSONĄ NE-SIRASYTI PO GELŽKELIŲ "BILLIUM"

Amerik. Darbo Federacijos viršininkai atakuoja to "billians" blogiasias puses.

Washington, 21 d. vasario.— Organizuotų darbininkų ir gelžkelių brolis jos viršininkai prašys prezidento Wilsono nepasirašyti po gelžkelių "billium", kuris, manoma, peris per kongresą sekancią savaitę.

Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Gompers rengia protesto laišką, kuris bus pasiūstas prezidentui, nurodant, kad šiuomi "billium" gelžkelių savininkams leidžiama apiplėsti publiką ir darbininkus.

Darbo Federacijos ir gelžkelių atstovai susirinkime su kongresmanais draugškai apsimainė mintimis ir pridavė memorialą, kuriame plačiai išdėstyta jų priešinimasis prieš minėto "billiaus" blogiasias puses.

Nepaisant visų pasipriešinimų, vėliausi nuotikiai rodo, jog šis "billius" bus užtvirtintas ir vienintelė proga jį panaikinti liekasi tiktai prezidento vetavime,— atsisakant po juo pasirašyti.

Tasai Esch-Cummins "billius", ant kurio padėta puškelius dėl į privatiską nuosavybę, nors neperžiuraisiai, bet vistiek skriaudžiant darbininkus. Originalės minėto "billiaus" daly, varžančios streikus, tapo panaikintos, vienok jame vis dar yra keletas punktų, prieš kuriuos darbininkai griežtai protestuoja.

TALKININKAI SKOLINGI BRITANIJAI VIRŠ \$4,875,000,000

London, 21 d. vasario.— Kancleris Austen Chamberlain paskelbė, jog Anglija yra davusi talkininkams daugiau negu 1,500,000,000 svarų karės paskolos.

Paskola išduota sekanciai: Rusijai — 500,086,000 sv.; Francijai — 470,500,000; Italijai — 470,000,000; Belgijai — 86,300,000.

Skola kitoms šalims, išskiriant 21,500,000 svarų, kuri tapo išduota delei ekonominio atstatymo, susideda iš 71,000,000 svarų.

UKININKAI PRIJAUČIA KOOPERATYVAMS

Agrikulturistų konferencija Washingtone ragina sumažinti pragyvenimo brangumą, prašaliniu vertelgu.

Washington, 21 d. vasario.— Atstovai 4,000,000 ukininkų, susirinkę čionai pradėjo svarstyti plenus numažinimui pragyvenimo brangumo.

Tiesioginis produktų pardavimas,— nuo ukės ant stalo,— siulomas kaip principialis būdas atakavimui augštų kainų.

Nacionalės ukininkų unijos prezidentas C. S. Barrett sako: "Tai yra vienintelis kelias išrišimui pragyvenimo brangumo klausimo. Ukininkai gaus daugiau mokesčių už produktus, ir pirkėjai gaus maisto reikmenis daug pigesnėmis kainomis."

Kooperatyvai daug sutaupina.

Vartotojai — pirkėjai per kooperatyvus gali nusipirkti sau reikalingus produktus pigiau ant 15 ir 20 procentų, sako A. V. Swift, užveidza Tri-State Terminal ko-operatyvės kompanijos, Seattle, priklausančios ukininkų unijai Washingtone.

"Per mus perėjo apie 6 milijonų dolerių vertės kooperatyvės prekybos laike vienu metu, tiktai Washingtono, Oregono ir Idaho ukininkų", sako Swift.

"Ukininkai gauna arti 20 nuosimčių daugiau už savo produktus šitokiu būdu.

Swift yra vienas iš delegatų, atstovaujantis ukininkų draugijas, darančias kooperatyvę prekybą.

Rezoliucijos sustiprinant kooperatyvę prekybą, parūpintos ukininkų unijos prezidento Barretto, bus įteiktos sekancioje konferencijos sesijoje, sulyg pranešimo rezoliucijų komiteto pirmininko C. C. Pattersono, iš Salt Lake City.

Sis specialis ukininkų atstovų susirinkimas tapo sušauktas nacionalio komiteto, kuris atstovauja 20 didelių ukininkų unijų ir jų organizacijų. Senatorius Capper buvo vienas iš kalbėtojų pirmutinėje šios konferencijos sesijoje.

RUSIJOS ATSTOVAI DARBUOJASI BERLYNE

Neva rūpinasi apsimainymu belaisviais, bet aktyviškai plenuoja atnaujinimą prekybos

Berlynas, 21 d. vasario.— Oficiališkas paskelbimas apie įvykusius pasitarimus su Tarybų Rusijos valdžiai delei apsimainymo karės belaisviais, parodė, kad Berlyne randasi Tarybų atstovai Victor Kopp, taipgi patvirtino daugelį raportų apie jo slaptas konferencijas su Vokietijos užrubežiniu ofisu. Vokietijos valdžia kategoriškai užsigynė pasitarimus su Tarybų autoritetais, vienok gandai iki šiol vis sklido, ir dabar jie tapo užtvirtintais.

"Šešios savaitės atgal," sako "Globe" korespondentas George Witte,— "aš susitikau Berlyne su Kopp, per Karl Radeko pasirūpinimą, bet mano visos pastangos sužinoti apie jo misiją buvo veltui. Jisai neprisileido prie pasikalbėjimo apie politiką. Užrubežinių reikalų ofisas tvirtina, kad minėti tarimai buvo vien tiktai apie apsimainymą karės belaisviais, vienok oficialis šiaurinės Vokietijos organas Gazette talpino žinią, kad valdžia rengiasi siusti Tarybų Rusijos komercijos komisiję apžiūrėjimui tenaitinio komercijos stovio. Berlyne dabar randasi panaši komisija iš Rusijos. Pagal šitų faktų reikia spręsti, kad užrubežinių reikalų ofiso paskelbimai nėra teisingi.

Rusija lygiai kaip ir Vokietija nori pirklybos apsimainymui prekėmis,— sulyg išsireiškimo vieno Rusijos komisijos nario,— kadangi abiejų šalių pinigai jau neturi savo vertės, o žaliosios medegos ir išdirbtų prekių abidvi šalys turi su perviršium. Vokietijai yra labai reikalinga Rusijos produktai, o Rusijai Vokietijos Vokiečiai pramonininkai atstotiniai pareiškė, kad Rusija bus geriausia pasaulyje turgavietė, kuomet padėlių ukininkų unijų ir jų organizacijų. Senatorius Capper buvo vienas iš kalbėtojų pirmutinėje šios konferencijos sesijoje.

Paryžius, 21 d. vasario.— Premjeras Lloyd George prijaučia pradėjimui taikos derybų su Tarybų Rusija per Maksimą Litvinovą, bolševikų atstovą Kopenhagoje. Jį remia Italijos premjeras Nitti, sulyg laikraščio Echo de Paris pranešimo.

Paul Cambon ir Philippe J. L. Berthelot, Francijos delegacijos nariai, augščiausios talkininkų tarybos asirinkime Londone, neturėjo teisės įsikšti į šį klausimą, todėl tapo pašauktas Londonan patsai premjeras Millerand.

130,000 ARMENŲ RANDASI MIRTIES PAVOJUJE.

Šiltinė baisiai platinasi.

London, 21 d. vasario.— Diplomatiskos informacijos atėję čionai iš Sicilijos samedegos ir išdirbtų prekių abidvi šalys turi su perviršium. Vokietijai yra labai reikalinga Rusijos produktai, o Rusijai Vokietijos Vokiečiai pramonininkai atstotiniai pareiškė, kad Rusija bus geriausia pasaulyje turgavietė, kuomet padėlių ukininkų unijų ir jų organizacijų. Senatorius Capper buvo vienas iš kalbėtojų pirmutinėje šios konferencijos sesijoje.

Siltinė baisiai plėtojasi Armenijos centre, ir kazokai, sakoma, plėšia gyven- tojus.

tyti, jog čionai įvykę pasitarimai yra tokie patys, kaip buvo Kopenhagos konferencijoje tarpe Litvinovo ir Anglijos atstovo James O'Grady. Valdžios paskelbimas, kad minėtų pasitarimų tikslas yra padaryti sutartį vien tik belaisvių apsimainymo reikale, buvo tiktai bandymu išvengti atakų nuo tiesiojo sparno partijos, kuri vis dar nesiliauja pranašavusi, jog bolševikai rengiasi užimti Vokietiją per Lenkijos rubežius.

Neprigulmingieji socialistai džiaugiasi ir sveikina šiuos pasitarimus, kaip pradžia susivienijimo su Tarybų Rusija.

DU TALKININKŲ PREMJERAI NORI TAIKOS SU TARYBŲ RUSIJA.

Paryžius, 21 d. vasario.— Premjeras Lloyd George prijaučia pradėjimui taikos derybų su Tarybų Rusija per Maksimą Litvinovą, bolševikų atstovą Kopenhagoje. Jį remia Italijos premjeras Nitti, sulyg laikraščio Echo de Paris pranešimo.

Paul Cambon ir Philippe J. L. Berthelot, Francijos delegacijos nariai, augščiausios talkininkų tarybos asirinkime Londone, neturėjo teisės įsikšti į šį klausimą, todėl tapo pašauktas Londonan patsai premjeras Millerand.

130,000 ARMENŲ RANDASI MIRTIES PAVOJUJE.

Šiltinė baisiai platinasi.

London, 21 d. vasario.— Diplomatiskos informacijos atėję čionai iš Sicilijos samedegos ir išdirbtų prekių abidvi šalys turi su perviršium. Vokietijai yra labai reikalinga Rusijos produktai, o Rusijai Vokietijos Vokiečiai pramonininkai atstotiniai pareiškė, kad Rusija bus geriausia pasaulyje turgavietė, kuomet padėlių ukininkų unijų ir jų organizacijų. Senatorius Capper buvo vienas iš kalbėtojų pirmutinėje šios konferencijos sesijoje.

Siltinė baisiai plėtojasi Armenijos centre, ir kazokai, sakoma, plėšia gyven- tojus.

